

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dîtîqa (nouum) ḥadāta (testamentum)

Parisiis, 1584

Cap. II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39367

ut possit fidei sermonis doctrina de ci & eni cura fit
 וכתיל לה על וילפנה דמלתא דהיכונהא דנשבח
 qui contendunt eos & redarguere sanam per suam doctrinam consolati etiā
 אף למכיוו ביוולפנה חלומא ולמכסו לאילין דמתחרין
 sermones eorū & vani sunt obediunt qui non multi enim sunt
 אית גיר סניאא דלא משתעבדין וסריקין מליהון
 sunt circūcisione qui ex ij maxime hominis filiorum nētes & seducunt
 וכטעין רעניא דבני נשא יהודאית אילין דמן גזרתא אנון
 corrumpunt multas domos os eorum obturare erat quorū edūctis illi
 הנון דולא הוא למסכרו פומהון בתא סניאא מחבלין
 dixit sordida luera propter oportet quod non id & docent
 ומלפין מרם דללא וולא וותרנא טנפא : 12 אמר
 sunt mendaces tepore in omni Crete quod filij ipsorum vates ex eis homo
 אנש מנהון נביא דילהון דבני קרטא בכל זבן דגלין אנון
 est & verē odiosi & ventres male bestiz
 היותא בישתא וכרסתא בטילתא : 13 ושודאית איתיה
 ve sint eos increpant sis durē hoc propter hoc testimonium
 סהדותא הרא מטל הנא קשיאית היותמכס להון דנהוון
 Indorum in fabulas conijciant se & ne in fide sani
 הלימין בהיטנותא : 14 ולא נתרמון לשועתא דיודיא
 purum enim quid omne veritatem qui oderūt hoīs filiorū & ad p̄cepta
 ולפוקרא דבני נשא דסנין שרא : 15 כל מדס גיר דכא
 quod puri sit aliquid ereduūt neque qui polluti sunt verō ijs puris est
 הו להכיא דאילין דין דמסיבין וולא מהימנין מרם דרכא
 & profitentur & conscientia eorum mens eorū est polluta sed eis non est
 לית להון אלא מסיב הו רעניהון ותארחהון : 16 ומודין
 odiosi & sunt cum negant verū suis operibus Deum quod cognoscit
 דירעין לאלהא בעבדיהון דין כפרין בה ואיתיהון סניאא
 bonum opus ad omne & reprobi obediētia & sine
 ודלא פיס ומסליא לכל עבר טוב

9 Amplectentem eum qui secundum doctrinam est, fidelem sermonem, ut potens sit exhortari in doctrina sana, & eos qui contradicunt arguere.
 10 Sunt enim multi etiam inobedientes, vaniloqui & seductores, maxime qui de circūcisione sunt:
 11 Quos oportet redargui, qui vniuersas domos subvertunt, ducentes quæ non oportet, turpis luci gratia.
 12 Dixit quidam ex illis, proprius ipsorum propheta, Cretenses semper mendaces, male bestiz, ventres pigri.
 13 Testimonium hoc verū est. Quam ob causam increpa illos durē, ut sani sint in fide.
 14 Non intēdentes Iudaicis fabulis, & mandatis hominū auerfantium se à veritate.
 15 Omnia munda mundis: coinquinatis autem & infidelibus nihil est mūdum, sed inquinatæ sunt eorū & mens & conscientia.
 16 Confitentur se nosse Deū, factis autē negant, cum sint abominati & incredibiles, & ad omne opus bonum reprobi.

CAP. II.

קפלאון ב
 sanam doctrinam quod decet id loquere verō tu
 אנת דין מלל מרם דיאא ליוולפנא חלומא : 1

1 Ty autem loquere quæ decet sanam doctrinam.

9 ἀπλεκτῆρα αὐτοῦ τὸν ἐκ τῆς πίστεως καὶ τοῦ λόγου τοῦ σωτηρίου, ὅς ἐστιν ἰκανὸς ἐπιτιμᾶσαι τοὺς ἀπειθήσαντας ἐν τῇ ἀληθείᾳ, καὶ τοὺς ἀπειθήσαντας ἐν τῇ ἀληθείᾳ. 10 πολλοὶ γὰρ οὕτως ἐστὶν ἄπειθοι, κενὰ ῥημάτων καὶ ἀποστροφῆς, καὶ ἰσχυροὶ ἐν τῇ ἀπειθείᾳ, ἰσχυροὶ ἐν τῇ ἀπειθείᾳ. 11 οὗτοι γὰρ οὕτως ἐστὶν ἰσχυροὶ ἐν τῇ ἀπειθείᾳ, ἰσχυροὶ ἐν τῇ ἀπειθείᾳ. 12 εἶπεν οὖν ὁρισμὸς ἐκ τῶν προφητῶν, Κρητικὸς ἀεὶ ψεύστης, καὶ ἀκαταστάτος, καὶ ἀκαταστάτος. 13 ἡ δὲ ἀκαταστάτης αὐτῶν οὕτως ἐστὶν ἰσχυροὶ ἐν τῇ ἀπειθείᾳ, ἰσχυροὶ ἐν τῇ ἀπειθείᾳ. 14 πάντα τὰ κτίσματα καθαῖρα τῷ κόσμῳ, ἀκαταστάτοις δὲ καὶ ἀκαταστάτοις, ἀκαταστάτοις δὲ καὶ ἀκαταστάτοις. 15 οὕτως ἐστὶν ἰσχυροὶ ἐν τῇ ἀπειθείᾳ, ἰσχυροὶ ἐν τῇ ἀπειθείᾳ. 16 οὕτως ἐστὶν ἰσχυροὶ ἐν τῇ ἀπειθείᾳ, ἰσχυροὶ ἐν τῇ ἀπειθείᾳ.

Κεφ. β.

1 Τὸν δὲ λαλῶντα ἐπιτιμᾶσαι τὴν ἀληθινὰν διδασκαλίαν.

2 Senes, vt sobrij sint, pudici, prudentes, sancti in fide, in dilectione, in patientia.

3 Anus similiter, in habitu sancto, non criminatrices, non multo vino seruientes: benedocentes,

4 Vt prudentiam doceant adolescentulas, vt viros suos ament, filios suos diligant.

5 Prudentes, castas, sobrias, domus curam habentes, benignas, subditas viris suis vt non blasphemetur verbum Dei.

6 Iuuenes similiter hortare vt sobrij sint.

7 In omnibus teipsum prebe exemplum bonorum operum, in doctrina, in integritate, in grauitate,

8 Verbum sanum, irreprehensibile: vt is qui ex aduerso est, vetetur, nihil habens malum dicere de nobis.

9 Seruos dominis suis subditos esse, in omnibus placentes, non contradicentes, non fraudantes.

10 Sed in omnibus fidem bonam ostendentes, vt doctrinam Saluatoris nostri Dei ornent in omnibus.

11 Apparuit enim gratia Dei, Saluatoris nostri omnibus hominibus,

casti & sint mentibus suis vigilantes senes vt sint & casti
אֵלֶּיךָ דְּנְהוּן קְשִׁישֵׁי עֵרִוּן בְּרַעֲיָנִיּוּן וְנְהוּן נִכְפִין
& in patientia & in charitate in fide sani & sint pasci & sint
וְהוֹדוּ וְנְהוּן חֲלִימִין בְּהִימְנוּתָא וְחֻבָּא וּבְמַסְכִּיבְרִנוּתָא
timorem qui deecat in habitu vt sint similiter anus & castas
וְאֵין קְשִׁישָׁתָא חֲבָנָא דְּנְהוּן בְּאַסְכְּמָא דִּיאָא לְדַחֲלַת
vino seruientes sint neque calumniatrices sint neque de
וְהוֹדוּ וְנְהוּן אַבְלִין קְרַעָא וְלֹא נְהוּן מִשְׁעַבְדֵן דְּהִמְרָא
q̄ sunt adolescentule eas & pudicas reddat pulera docentes & sint
מְאָמְרָא וְנְהוּן מַלְפִין שְׁפִירְתָּא: 4 וּמְנַכְפִין לְאַיְלִין דְּמַלְפִין
& sint & sancte caste vt sint & liberos suos maritos suos vt diligant
וְהוֹדוּ בְּעַלְיָהוּן וּבְנִיּוּהוּן: 5 וְנְהוּן נִכְפִין וּקְדִישִׁין וְנְהוּן
homo vt non maritis suis & subditus sint domos suas bene curant
עֵינֵין שְׁפִיר דְּבִתְהוּן וּמִשְׁתַּעְבְּדוּן לְבְּעַלְיָהוּן דְּלֵי אַנְשֵׁין
pete similiterq. sunt adolescentes illis & ab Dei verbum cõtra blasphemiam
מְנַחֵן עַל מַלְתָּה דְּאַלְהָא: 6 וּמִן אֵיִלִין דְּמַלְפִין חֲבָנָא בְּעֵי
in omni ostende in aĩa tua exemplat autem re in omni casti & sint
דְּרַחֲוּ נִכְפִין: 7 כְּכַל מִדָּם דִּין דְּמוּתָא בְּנַפְשֵׁךְ חוּא כְּכַל
sanus sermo tibi sic & in doctrina tua bono operum
עֵינֵין מְאָמְרָא וּכְמַלְפְּנוּתָךְ תְּהוּא לֵךְ מַלְתָּא חֲלִימְתָּא:
qui surgit vt is ipsum cõtennat homo neque corruptibilis & non qui timet
וְנִכְפָּא וְלֹא מַחְבֵּלָא וְלֹא אַנְשׁ כְּכַר לֵה דְּאַיְנָא דְּקָאֵם
& non qui timet aliquid cõtra nos vt dicat inuenit non dicitur timere
לְקוּבִין וּבְחֻתְכֵר לֹא נִשְׁכַּח דְּנִאמְרַ עֵלְיוּן מִדָּם דְּרַסְנָא:
neque & placeant eis re in omni subditi sint heris suis serui
וְנְדָא לְמַרְהוּן שְׁתַּעְבְּרוּן כְּכַל מִדָּם וּנְשַׁתְּפְּרוּן וְלֹא
bonam fidelitatem suam ostendant fed fures sint neque respõsiones faciant
וְהוּן מְעַעֲקִין וְלֹא הוּוּן נִגְבִין: 10 אֵלֹא נְהוּן שְׂרָרְהוּן טַבָּא
vniuersatoris nostri Dei doctrinam re in omni vt ornent re in omni
כְּכַל מִדָּם דְּנַעֲמַתּוּן כְּכַל מִדָּם וְיִלְפְּנָה דְּאַלְהָא מַחֲיִינִין:
Epiphaniam post in sabbatho & vna de baptismo
דְּמַעֲמוּדִיּוּתָא וְחַד כְּשִׁמְרָא דְּבִתְרָא דְּנַחֲמָא
filij tota vniuersatrix Dei gratia enim reuelata est
אֵתְגַלִּיּוּתָא גֵּזֶר טִיבּוּתָהּ דְּאַלְהָא מַחֲיִיּוּתָא כָּל לְבָבֵי
omnibus hominibus
וְנִשְׂא כְּלָהוּן:

NOVUM
TESTAME
TUM
A
IV. et c.

2 πρεσβύτεροι σωφρονοῦντες, καθαροὶ, σύνθετοι, πιστοί, ἡγάπη, ἡ ὑπομονή. 3 ἡ ἀνὴρ ὡς ἡ γυναῖκα ὡς ἑαυτὴν ὡς καὶ ἑαυτὴν ἰσοσχεῖται, μὴ ἀφροσύνας, μὴ οὐκ πολλὰ δόξασκευθῶν, καὶ ἠδὲ δόξασκευθῶν
4 ἵνα ὡς ἡ γυναῖκα ὡς ἑαυτὴν ἰσοσχεῖται, μὴ ἀφροσύνας, μὴ οὐκ πολλὰ δόξασκευθῶν, καὶ ἠδὲ δόξασκευθῶν
5 ὡς ἡ γυναῖκα ὡς ἑαυτὴν ἰσοσχεῖται, μὴ ἀφροσύνας, μὴ οὐκ πολλὰ δόξασκευθῶν, καὶ ἠδὲ δόξασκευθῶν
6 ὡς ἡ γυναῖκα ὡς ἑαυτὴν ἰσοσχεῖται, μὴ ἀφροσύνας, μὴ οὐκ πολλὰ δόξασκευθῶν, καὶ ἠδὲ δόξασκευθῶν
7 ὡς ἡ γυναῖκα ὡς ἑαυτὴν ἰσοσχεῖται, μὴ ἀφροσύνας, μὴ οὐκ πολλὰ δόξασκευθῶν, καὶ ἠδὲ δόξασκευθῶν
8 ὡς ἡ γυναῖκα ὡς ἑαυτὴν ἰσοσχεῖται, μὴ ἀφροσύνας, μὴ οὐκ πολλὰ δόξασκευθῶν, καὶ ἠδὲ δόξασκευθῶν
9 ὡς ἡ γυναῖκα ὡς ἑαυτὴν ἰσοσχεῖται, μὴ ἀφροσύνας, μὴ οὐκ πολλὰ δόξασκευθῶν, καὶ ἠδὲ δόξασκευθῶν
10 ὡς ἡ γυναῖκα ὡς ἑαυτὴν ἰσοσχεῖται, μὴ ἀφροσύνας, μὴ οὐκ πολλὰ δόξασκευθῶν, καὶ ἠδὲ δόξασκευθῶν
11 ὡς ἡ γυναῖκα ὡς ἑαυτὴν ἰσοσχεῖται, μὴ ἀφροσύνας, μὴ οὐκ πολλὰ δόξασκευθῶν, καὶ ἠδὲ δόξασκευθῶν

& viuamus mundi & concupiscentias impietatem vt abnegem⁹ nos & studit
 12 ורוא לך דנכפור ברשעא וכרנינתא דעלמא ונחא
 Dei & cum timore & cum iustitia cum castitate hoc in seculo
 בעלמא הנא בנכפותא ובכנותא וברחלת דאלהא:
 gloriz & manifestationem benedictam spem expectamus dum
 13 כד מסכינ דסכרא כריכא ולגלינא דתשבוחתה
 animā suā dedit qui ipse Christi Iesu & uiuificatoris nri magni Dei
 דאלהא רבא ומחינן ישוע משיחא: 14 דרו יהב נפשה
 nouū populū atz suæ & purgaret nos iniquitate omni ab vt redim. nos pro nobis
 חלפין דנפרקן מן כל עולא ונדכין לנפשה עמא חדתא
 mādato nrō cū oi & argue & adhortare loquere hęc honorū operū qui stud. esset
 דחסם בעברא טבא: 15 הלן מלל ובעי וכן ככל פוקרן
 te despiciat homo neque
 ולא אנש נבסא כך: קפלאון נ

12. Erudiens nos, vt abne-
 gantes impietatem & secu-
 laritatem desideria, sobrietē, & ius-
 titiā, & piē viuamus in hoc se-
 culo,
 13 Expectātes beatam spem
 & aduentum glorię magni
 Dei, & Saluatoris nostri Iesu
 Christi:
 14 Qui dedit semetipsum
 pro nobis, vt nos redimeret
 ab omni iniquitate, & munda-
 ret sibi populū acceptabilē,
 sectatorem, bonorū operum.
 15 Hęc loquere & exhorta-
 re, & argue cum omni im-
 perio. Nemo te contemnat.

CAP. III.

1 והויתר מעהד להון דלרשא ולשליטנא נשתמעון
 hominē & contra bonum opus ad omne parati & vt sint & subditi sint
 ונשתעברון ודנהוון עתידין לכל טוב: 2 ועל אנש
 & in omni mansueti sint sed pugnaces sint neque blasphemēt nō
 לא נדרפון ולא נהוון מתכתשין אלא נהוון מכיכין ובכל
 nos etiam hominis filios omnes erga benigni sint re-
 מרם נהוון בסמותהון לות כלחון בני נשא: 3 אוי הנן
 eramus & errātes obediētia & sine eramus ratione sine principio a enim
 ניד מן קדים דלא רעינא הוין ודלא פיסא וטעין הוין
 & inuidia & in malitia varijs concupiscentijs eramus & seruientes
 ומשעברין הוין לרגינתא משחלפתא וכבישותא ובחסמת
 eum eram⁹ odio psequētes vnū vnus etiā eram⁹ & exosi eramus versantes
 מתהפכין הוין וסנאיין הוין אף חד להד סנין הוין: 4 כד
 non Viuificatoris nostri Dei & misericordia benignitas patefacta est autē
 דין אתגלית בסיומתה ומרחמנותה דאלהא מחינן: 5 לא
 viuificauit nos ipsi per cōmiserationē ipsi sed quæ fecim⁹ iustitię per opera
 בעברא דרוקוחא דעברן אלא כרחמיהו דילרה אחין
 Sanctitatis spiritus per renouationē denuo quæ generationis per lauacri
 בסחמא דמולדא דמן דריש בחורתא דרוחא דקורשא:

1 ADMONē illos princi-
 pibus & potestatibus subdi-
 tos esse, dicto obedire, ad o-
 mne opus bonū paratos esse:
 2 Neminem blasphemare,
 non litigiosos esse, sed mo-
 destos, omnem ostendentes
 mansuetudinem ad omnes
 homines.
 3 Eramus enim aliquando
 & nos insipientes, increduli,
 errantes, seruientes desiderijs
 & voluptatibus varijs, in ma-
 litia & inuidia agentes, odi-
 biles, odientes inuicem.
 4 Cū autem benignitas
 & humanitas apparuit Sal-
 uatoris nostri Dei:
 5 Non ex operibus iustitię
 quæ fecimus nos, sed secun-
 dum suam misericordiā sal-
 uos nos fecit, per lauacrum
 regenerationis & renouatio-
 nis Spiritus sancti,

12 και εν τωτω ημεις, ινα εδιδασκαληθημεν τω σωτηριω, και ταις κασημοις αποστημιαι, καθαροις, και
 δικαιοσιν ενσωματοις εν τωτω αιωνι, 13 περιδεχθημεν τω μακαριω ηπιδο, και ετοιμασειαι ης εδενε τω
 μακαριω θεω, και ετοιμος ημεν Ιησους Χριστος. 14 ος εδωκεν εαυτον υπημι, ινα λυθησονται ημεις απο
 παντος αιματος, και καταλειψησονται τωσδε ανομιων, και τωσδε καλων εννοιων. 15 τωτω και εν τω
 και ημεν μωσος εδοξαμεν, μηδεις ου εσεβορευομεν.
 Κεφ. γ.
 1 Ιππομυμοναυ αυτην εβουληθη και εβουληθησιν ιππομυμοναυ, και εβουληθησιν ιππομυμοναυ,
 2 μηδεν βλασφημειν, αμαρτιας η, ετοιμασειαι, και εν τωσδε ανθρωποις περιεβουληθησιν και εν τωσδε ανθρωποις.
 3 ημεν δε τωσδε και ημεις αποστημιαι, και εν τωσδε ανθρωποις, δεσποταταις εδοξαμεν, και ησδομεις ανθρωποις, ος κα-
 ταια και φρονησιν εδοξαμεν, και εν τωσδε ανθρωποις. 4 οτι δε η χρησθησιν και η φρονησιν εδοξαμεν και εν τωσδε ανθρωποις
 ετοιμος ημεν θεος, 5 ινα εβουληθησιν και εν τωσδε ανθρωποις, ος εδοξαμεν, και εν τωσδε ανθρωποις εδοξαμεν
 ημεις, εβουληθησιν και εν τωσδε ανθρωποις, ος εδοξαμεν, και εν τωσδε ανθρωποις εδοξαμεν.